

HENRYK JASIOROWSKI

V MIĘDZYNARODOWY KONGRES ŻYWIENIA. WASZYNGTON 1—7. IX. 1960 R.

W dniach 1—7 września 1960 r. odbył się w Waszyngtonie V Międzynarodowy Kongres Żywienia zorganizowany przez International Union of Nutritional Sciences. Kongresy takie odbywają się co 3 lata. Przedostatni odbył się w Paryżu w 1957 r.

Celem kongresów jest wymiana myśli, poglądów i dorobku naukowego w dziedzinie żywienia, wyżywienia i technologii żywności. Jak z tego widać, kongresy żywienia obejmują wiele zagadnień, bodajże najistotniejszych dla ludzkości. Nic więc dziwnego, że zainteresowanie kongresami rośnie. W Waszyngtonie było już ponad 2 tys. zarejestrowanych delegatów z 59 państw. O wadze, jaką przywiązywano w Ameryce do obrad Kongresu, niech świadczy fakt, że w imieniu rządu USA na otwarciu Kongresu powitał jego uczestników prezydent D. Eisenhower.

Z Polski na Kongres wyjechali: 1) prof. dr A. Szczygieł — przewodniczący delegacji; 2) prof. dr J. Janicki; 3) dr St. Berger; 4) dr H. Jasiorowski.

Należy nadmienić, że trzech członkowie naszej delegacji (prof. Janicki, dr Berger i dr Jasiorowski) otrzymali w drodze konkursu stypendium Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego V Kongresu Żywienia, pokrywające koszty przelotu do Waszyngtonu i spowrotem. Delegacja polska została w Waszyngtonie powiększona o dalsze 4 osoby. Byli to stypendyści z Polski odbywający staż naukowy w USA, którzy na Kongresie znaleźli się z racji swojej specjalizacji i zainteresowań. Byli to: dr J. Bartnik, dr T. Jakubczyk, dr J. Okoński, dr J. Załęski.

Ogólnie można stwierdzić, że delegacja polska łącznie była stosunkowo liczna. Rzeczą godną uwagi jest przeważający udział w niej młodych pracowników nauki, co należy uznać za zjawisko prawidłowe i nader korzystne.

Organizatorzy Kongresu podzielili jego program na posiedzenia referatowo-dyskusyjne i posiedzenia poświęcone doniesieniom o najnowszych osiągnięciach naukowych. Pierwsze poruszały poszczególne problemy na bazie współczesnej wiedzy, drugi nawiązywały do bieżąco prowadzonych prac naukowych.

W każdym dniu obrad Kongresu odbywały się dwa posiedzenia referatowo-dyskusyjne (przed i popołudniu) oraz zebrania poświęcone doniesieniom naukowym (w 5—6 sekcjach). W jednym czasie odbywało się zatem 6—7 posiedzeń, stąd można było uczestniczyć bezpośrednio tylko w małej części obrad związanych ze specjalizacją i zainteresowaniami poszczególnych delegacji. Na każde z zebrań referatowo-dyskusyjnych składało się szereg referatów, których teksty były rozdane uczestnikom w dniu rozpoczęcia Kongresu. W czasie tych posiedzeń przewodniczył obradom wybitny uczyony z danej specjalizacji a prezydium stanowili referenci, którzy wygłaszali krótkie streszczenia swoich referatów. Następnie z sali napływały pytania lub głosy w dyskusji składane na kartach, które odczytywał przewodniczący posiedzenia. Potem odbywała się dyskusja między referentami, którzy odpowiadali na pytania i komentowali je. Taka organizacja obrad była bardzo korzystna zarówno ze względu na dużą liczbę uczestników, jak i ograniczony czas.

Program Kongresu obejmował następujące posiedzenia referatowo-dyskusyjne:

I. Ocena stanu odżywiania u ludzi

Posiedzenie to obejmowało 7 referatów. Dotyczyły one problemu zbierania danych o odżywianiu się różnych populacji ludzkich, doboru właściwych metod oceny niedoborów soli mineralnych i witamin, roli bioklinicznych i biochemicznych metod przy wykrywaniu niedoborów żywieniowych. Ogólnie było to ciekawe seminarium dla socjologów, klinicystów, specjalistów w dziedzinie wyżywienia itp.

II. Białka i aminokwasy w żywieniu

Seminarium to (7 referatów) miało już nieco ogólniejszy charakter. Omawiano tu wpływy diety białkowej na zdrowie człowieka, przemianę azotową, właściwy zestaw aminokwasów w diecie, właściwą mieszaninę białek w diecie jarskiej, ilościowe zapotrzebowanie białka w żywieniu i niektóre aspekty jego niedoboru. Było to niezmiernie ciekawe posiedzenie dla tych uczestników Kongresu, których interesował problem białka w odżywianiu człowieka.

III. Przemiana tłuszczów

W 6 referatach dyskutowano tu zagadnienie przemiany tłuszczów w organizmie ludzi w nawiązaniu do znanych zjawisk patologicznych, jak zwapnienie naczyń krwionośnych, zaburzenia działalności wątroby, serca i wydzielania dokrewnego. Obecni na Kongresie medycy, fizjologowie i dietetycy wynieśli z tych dyskusji wiele nowych poglądów na te tak palące dla zdrowia ludzkości problemy.

IV. Żywienie matki i niemowlęcia

Na seminarium tym wygłoszono 6 referatów. Choć miały one bezpośrednie znaczenie głównie dla medyków i dietetyków, to niektóre poruszane tu problemy posiadały ogólniejsze aspekty, jak np. żywienie a laktacja oraz fizjologiczno-żywnościowe adaptacje w czasie ciąży.

V. Efekt przerobu i uzupełniania produktów żywnościowych

Wygłoszono tu 6 referatów, które były szczególnie interesujące dla technologów żywności.

VI. Żywienie zwierząt a produkcja środków spożywczych

Seminarium to było najbliższe zainteresowaniom obecnych na zjeździe specjalistów w dziedzinie żywienia zwierząt i produkcji zwierzęcej. Wygłoszono tu siedem referatów:

„Problemy żywienia zwierząt w krajach gospodarczo niedorozwiniętych” — E. J. Bigwood (Belgia).

„Zdolność przetwarzania paszy przez różne gatunki zwierząt w odniesieniu do produkcji żywności” — K. L. Blaxter (Wielka Brytania).

„Związek między żywieniem młodych zwierząt a ich przyszłą płodnością i laktacją” — K. Breirem, A. Ekern, T. Homb (Norwegia).

„Rozpoznawanie i uzupełnianie braków żywieniowych” — E. J. Underwood (Australia).

„Ilość i jakość surowca rzeźnego trzody chlewnej” — H. Clausen, J. Ludwigsen (Dania).

„Ilość i jakość surowca rzeźnego drobiu” — G. F. Combs (USA).

„Ilość i jakość surowca rzeźnego bydła” — J. Tiewws (NRF).

Referaty te, jak i dyskusja, były bardzo interesujące i wniosły niewątpliwie wiele nowego w omawiane zagadnienia.

VII. Trzy godziny wokół świata — nowe możliwości badawcze w żywieniu

Całodniowe to seminarium poświęcono problemom produkcji żywności, odżywiania się ludzi, niedoborom żywieniowym i związanym z tym schorzeniom w różnych częściach świata.

Rozbudowanie części referatowo-dyskusyjnej programu Kongresu w stosunku do komunikatów naukowych jest pewnym novum Kongresu waszyngtońskiego w stosunku do poprzednich. Jest to niewątpliwie objaw dążenia do syntez w obliczu ogromnej rozbudowy prac eksperymentalnych na świecie.

Na Kongresie w Waszyngtonie przedstawiono łącznie 367 komunikatów nawiązujących do bieżąco prowadzonych prac naukowych. Komunikaty te referowano na 37 popołudniowych posiedzeniach, czyli na jedno posiedzenie przypadało około dziesięciu tematycznie zbliżonych prac. Referowanie trwało 10 minut, po czym następowała 5-minutowa dyskusja. Nawiasem warto wspomnieć, że, jak się okazało, w ciągu 10 minut posługując się epidiaskopem można zreferować często obszernie i ciekawe prace naukowe, a 5 minut dyskusji wystarczało nie tylko do wyjaśnienia wątpliwości, ale, jak to czasem miało miejsce, do wykazania luk w metodyce i rozumowaniu referującego.

Nie sposób omówić tu wszystkie ciekawsze prace, które zostały wygłoszone. Z dziedziny zainteresowania autora warto wymienić prace nad specyfiką trawienia u przeżuwaczy. Na uwagę zasługuje tu praca Flatt i Colovos z Beltsville, podająca metodę stosowania gazowej chromatografii przy oznaczaniu CO_2 , CH_4 i N_2 podczas badania przemiany materii u przeżuwaczy: praca Chalmers (Wielka Brytania) nad wpływem węglowodanów i tłuszczów na wykorzystanie białka przez przeżuwacze; praca Blaizot i wspóln. (Francja) nad trawieniem białka; Kudriawcewa (ZSRR) nad wpływem stosowania zbyt obfitej diety białkowej w żywieniu krów; Wellera i wspóln. (Australia) nad stopniem zamiany białka roślinnego na białko mikroorganizmów w żwacu; Deckera i wspóln. (NRF) nad przemianą mocznika — C^{14} u kóz mlecznych; Halliwell'a (Wielka Brytania) nad rozkładem celulozy w żwacu; Armstronga i Blaxtera (Wielka Brytania) nad wykorzystaniem przez przeżuwacze energii końcowych produktów fermentacji w żwacu oraz szereg innych.

Każdego żywieniowca i fizjologa zainteresują zapewne prace nad hodowlą zwierząt izolowanych całkowicie od zetknięcia się ze światem drobnoustrojów. Prac takich referowano cały szereg. Niewątpliwie rzuca one wiele światła na zagadnienie trawienia u przeżuwaczy, jelitową syntezę witamin itp. Prace, jak dotąd, wykonywano głównie na szczurach. Referowane jednak były także prace tego typu wykonywane na kurczętach (Wostman i Wiech, USA) oraz na jagniętach (Luckey oraz Smith i Traxler, USA).

W zakresie problematyki żywienia zwierząt wygłoszono ponadto wiele prac nad czynnikami wzrostu, jakością białka, zastosowaniem antybiotyków, syntezą witamin itp. Na uwagę zasługuje spora ilość prac, w których stosowano metodykę izotopową.

Polacy, członkowie Kongresu, wygłosili następujące komunikaty naukowe:

J. Bartnik — Wartość odżywcza mąki żytniej o różnym stopniu ekstrakcji.

St. Berger — Wpływ jakości białka na magazynowanie azotu w wątrobie i nerkach (wspólnie z B. Krasicką).

J. Janicki — Obecność różnych związków ryboflawiny i innych fluoryzujących substancji w pszenicy (wspólnie z E. Kamińskim).

H. Jasiorowski — Żywieniowe aspekty intensywnej dezaminacji białka lucerny w żwaczu.

Referowane polskie prace były życzliwie przyjęte, spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników Kongresu i żywo je dyskutowano.

Warto wspomnieć tu o socjalnym programie Kongresu. Z całym uznaniem należy podkreślić dobrą działalność Komitetu Gościnności, który otoczył uczestników Kongresu troskliwą opieką i nie pozwolił czuć im się obco. Podczas Kongresu zorganizowano dla jego uczestników koncert muzyki amerykańskiej, występy chórów regionalnych, wycieczkę jachtem po rzece Potomac oraz wizyty w prywatnych domach amerykańskich. Ponadto zorganizowano wycieczki naukowe do centrów badań medycznych oraz do rolniczej stacji doświadczalnej w Beltsville.

Uogólniając, należy podkreślić ogromne korzyści, jakie dają tego rodzaju kongresy i to bynajmniej nie tylko ich uczestnikom. Wymiana poglądów, osiągnięć, a nawet idei, jaka niewątpliwie miała miejsce tak w części oficjalnej Kongresu, jak i w kontaktach kularowych w jednym z najistotniejszych dla ludzkości problemów, jakim jest odżywianie i wyżywienie, przyczynia się niewątpliwie do zbliżenia różnych ras i narodów.

Szlachetne cele Kongresu i jego dorobek naukowy odbiły się szerokim echem w świecie.